

Lange coneció la *E. olotensis* Pourret, como puede verse en Wt. et Sge. *prod. Fl. Hisp.* II, 618, en la observació al n.º 2799; pero, le dió bajo *O. lanceolata* Robb.

CARLOS PAU.

Segorbe, 1-XI-1913.

Les Sals de Potassi de Suria

La Almeraita? esp. nov.?

Mercès a les gestions del nostre benvolgut President, P. Joaquím M.ª de Barnola, s'ha pogut obtenir una mostra del mineral trobat, (i per cert, sembla en gran abundor), a Suria, (provincia de Barcelona), població propera a Cardona, aon, com se sap, existeix el gran jaciment de Sal gemma: i que segons se diu, se pensa explotar per a l'aprofitament industrial del potassi que conté.

Se m'encarregà pels companys, que, junt amb l'amic i consoci D. Joaquím Folch i Girona, fessim el seu anàlisi qualitatiu i quantitatiu i la consegüent determinació mineralògica, i en aquesta nota donem compte del resultat obtingut.

El mineral, quand menys en la mostra examinada, està format per un agregat granellut de petits elements cristallins, semi-transparents, de color rosat: sa duresa, pareix ser 2; no havent-nos sigut possible determinar el sistema cristallí a que pertany, donada la manera com se presenta la mostra examinada: se fón facilment, amb petita decrepitació al principi, tranquilament després: dóna aiga en el tubo tancat; i se disol en aquesta, quedant un petit sediment que resulta també insoluble en els àcids.

L'anàlisi qualitatiu, fet prenent per guia l'obra de Fresenius, demostrà tot seguit que's tractaba de clorurs amb gran abundor i que contenia els cossos següents, que enumerem per al'ordre de major a menor quantitat en que's presentan:

Potasi,
Sodi,
Magnesi;

trobant-se, ademés, una petita quantitat de calç, e indicis de ferro: el sediment insoluble, no'l determinarem, per més que creiem fundadament, que's tracta d'una petita cantitat d'argila que hi ha barrejada.

L'anàlisi quantitativ donà el següent resultat:

Cloro	50,70
Acit sulfúric.	0,92
Potasi.	20,47
Sodi	16,32
Magnesi.	3,89
Materia insoluble	2,65
Aiga i altres cossos no determinats	5,05
<hr/>	
Total.	100,00

Tenint en compte el pès atòmic d'aquests diferents cossos per a la seva combinació, resulta:

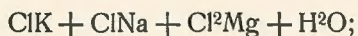
Clorur de potasi (ClK).	39,03
Clorur de sodi (ClNa).	37,13
Clorur de magnesi (Cl ² Mg).	15,12
Materia insoluble	2,65
Aiga i altres cossos no determinats	5,15
Acit sulfúric.	0,92
<hr/>	
Total.	100,00

Amb seguretat que l'acit sulfúric resulta combinat amb la calç, formant el sulfat (el guix); substancia que amb relativa abundor se troba a Cardona amb la sal gemma; i els indicis de ferro que apareixen, esplican la coloració rosada del mineral. Com se veu, els dos anàlisis qualitativ i quantitativ van d'acort, completant-se.

El Professor de l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona, D. Antoni Ferràn, nos digué que, fà algun temps, se l'hi và enviar una mostra d'aquest mateix mineral, per a el seu anàlisi, que feu, donant-l'hi per resultat la troballa dels mateixos cossos que'ls que acabem d'enumerar, si bé en quantitats diferents, principalment, l'aiga i el potasi; lo que pot esplicar-se, per ser dita mostra de la superfície del jasiment, essent l'examinada per nosaltres de més profunditat. en la que, el mineral, perdent aiga s'enriqueix en potasi: com això mateix

explicaria el que fins ara hagués passat desapercebuda la seva existència, per haver-se examinat solzament el mineral que's trobava a la superfície. També trobà una petita quantitat de matèria insoluble, que està conforme amb nosaltres, que's segurament una petita quantitat d'argila; com creu també, en l'existència d'una petita quantitat de sulfat de calç. Els resultats obtinguts per persona tan competent com es aquesta, es una garantia de no ser errats els que deduirem nosaltres dels nostres treballs. Dit anàlisi, fet amb la finalitat principal de saber la quantitat de potassi que contenia el mineral, no s'estengué a la determinació mineralògica del mateix.

Resumint, doncs, tot lo dit, veiem que's tracta d'un mineral que ha de tenir per fórmula

sense que sia d'apreciar la petita quantitat de sulfat de calç i d'argila que conté, ni els indicis de ferro.

La fórmula anterior no pot referir-se a cap dels minerals de sodi i de potassi que's coneguen determinats: ni a la sal gemma, que's ClNa; ni a la Carnalita, $\text{ClK} + \text{Cl}^2\text{Mg} + 6\text{H}^2\text{O}$; ni, finalment, a la Sylvina, ClK. Si realment, doncs, no'ns havèrem equivocat, com creiem, i els examens posteriors d'altres mostres, confirmen els resultats per nosaltres obtinguts, se tractaria d'un mineral nou, i com a tal tindria que donar-se-li un nom; i en aquest cas, creiem que amb tot dret nosaltres podríem donar-li, puix que seríem els primers que l'hauríem classificat (al menys no'ns consta lo contrari fins ara): proposèrem, doncs, per aquest cas, el nom d'*Almeraita*, dedicant-lo a'n el Dr. D. Jaume Almera, Pbre., com a testimoni d'admiració i reconeixement per els grans treballs que ha fet sobre la Geologia i Mineralogia de Catalunya, de tots ben coneguts, que han fet conèixer, enaltint la nostra terra, a tots els sabis del món, que's dediquen a n'aquestes ciències.

Barcelona, Octubre de 1913.

LL. TOMÁS I JOAQUIM FOLCH.

CRÓNICA

El dia 27 del Desembre prop passat tingué lloc l'escrutini per a la renovació de la Junta Municipal de Ciències. Designats per a compromissaris, en representació de nostra Societat, els Srs. Maluquer (Josep) i Sagarra (Ignasi), tingueren l'acert de fer nombrar com a vocals tècnics a D. Joaquim M.ª de Barnola, S. J., president de l'Institució i a don Lloréns Tomás, actual Bibliotecari. Derrerament foren elegits per part del Excm. Ajuntament, D. Ignasi de Sagarra, conservador del Museu i el Dr. D. Joan Cadevall, soci honorari de la mateixa. L'Institució està doncs d'enhorabona.

Notes bibliogràfiques

FLORA DE CATALUNYA, per Joan Cadevall (1)

L'estàvem esperant; sospiravem amb delit per l'instant de tenir-la entre nostres mans, llegir-la amb prestos ulls i gaudir de sa lectura. Gran, molt gran fou el goig amb que reberem l'anunci d'un estimat consoci:—¡Ja la tenim a casa; al cap d'avall ja n'es arribada!—¿De què's tracta?—La *Flora de Catalunya* de nostre consoci honorari, el Dr. Cadevall (2).—Anem a estudiar-la.

La *Flora de Catalunya's* distingeix per la precisió dels termes

(1) Publicacions de l'*Institut de ciències*. L'obra va acompanyada de grabats i làmines en color dels que parlarem detingudament un altre dia, puig l'espai d'aquet número no'ns ho permet avui.

(2) V. nostre darrer «Butlletí.—Nov. Dec., 1913, p.